Man gik derpaa til:

Første Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende Afslutning af en Voldgiftskonvention mellem Danmark og Sverige.

(Forslaget til Rigsdagsbeslutning findes i Tillæg A. Sp. 4983).

Sagen sattes til Forhandling.

Formanden: Under Behandlingen af denne Sag vil ogsaa de under Nr. 9 og 10 paa Dagsordenen opførte Sager kunne omtales.

Udenrigsministeren *(Moltke)*: Som bekendt har de 4 nordiske Lande i sin Tid alle tiltraadt den saakaldte valgfri Bestemmelse til Artikel 36 i Statutten for den faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje og derved forpligtet sig til at lade en Række Tvistigheder af retlig Art blive afgjort med bindende Virkning af denne Domstol. I Onsdags havde jeg netop den Ære at forelægge for det høje Ting et Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende en Fornyelse af Danmarks Tiltræden af nævnte Bestemmelse for et yderligere Tidsrum af 10 Aar, hvilket Forslag just nu er blevet enstemmigt vedtaget.

Imidlertid har der i en Række Lande, og ikke mindst i de nordiske Lande, været udfoldet Bestræbelser for at naa endnu videre i Retning af Fremme af den mellemfolkelige Retsudvikling ved Aftaler om fredelig Afgørelse af opstaaede Tvistigheder Folkene imellem, og efter at der ved en Beslutning af Forbundsforsamlingen i 1925 var blevet henvist til Ønskeligheden af, at der afsluttedes Voldgiftsoverenskomster mellem de enkelte Lande, og der i Locarno var blevet indgaaet saadanne Overenskomster mellem de Lande i Mellemeuropa, som tidligere havde staaet skarpt overfor hinanden, maatte den Tanke være nærliggende for de nordiske Lande at give deres Bidrag til denne Udvikling ved Afslutning af Voldgiftsoverenskomster som de foreliggende.

Jeg vil i denne Forbindelse minde om det Arbejde og de Resultater, der ligger forud for disse Overenskomster, om det Arbejde, som de nordiske Lande baade under Verdenskrigen og derefter indenfor Folkeforbundet har udført for den mellemfolkelige Retsudvikling, særlig Samarbejdet mellem de af de tre skandinaviske Lande under Verdenskrigen nedsatte Kommissioner, hvis Arbejde spillede en ikke helt uvæsentlig Rolle ved Udformningen af Folkenes Forbund og særlig den faste Domstol i Haag, og om Resultaterne af de her omhandlede Bestræbelser, af hvilke jeg særlig vil nævne Afslutningen under 27. Juni 1924 af Overenskomster mellem de 4 nordiske Lande om Oprettelsen af staaende Forligsnævn til Behandling af alle Tvistigheder, som ikke kunde løses ad retlig Vej.

De Overenskomster med Sverige, Norge og Finland, som jeg har den Ære at forelægge for det høje Ting, og som er afsluttet henholdsvis den 14., 15. og 30. Januar i Aar, omfatter alle Tvistigheder uden nogen Undtagelse, dog naturligvis bortset fra saadanne Tvistigheder, angaaende hvilke der allerede paa anden Maade er truffet Aftale mellem Parterne om deres fredelige Løsning. Der sondres — i Overensstemmelse med det System, som er udtrykt i Forbundspagten — mellem retlige Tvistigheder og saakaldte Interessekonflikter, det vil sige Tvistigheder af mere politisk Art. De førstnævnte skal henvises til Afgørelse ved den faste Domstol for mellemfolkelig Retspleje, medens de sidstnævnte først skal forelægges det ved Konventionerne af 27. Juni 1924 oprettede Forligsnævn og, hvis denne Behandling ikke fører til et Resultat, afgøres med bindende Virkning efter Grundsætningerne for Ret og Billighed af den ældre saakaldte permanente Voldgiftsret i Haag, der stadig bestaar ved Siden af den faste Domstol.

I øvrigt tillader jeg mig angaaende Enkeltheder at henvise de ærede Medlemmer til selve Konventionernes Tekst og de Bemærkninger, som særlig er knyttet til Forslaget om den dansk-svenske Voldgiftskonvention, og som ogsaa gør Rede for de ubetydelige Forskelle, der findes mellem de tre Konventioner.

Konventionerne betegner, som jeg allerede før berørte, et Led i de nordiske Landes Bestræbelser for at fremme den mellemfolkelige Retsudvikling, og et Resultat, som jeg synes, man maa hilse med Glæde. De udtrykker først og fremmest, at de nordiske Lande betragter Krig som et utilladeligt Middel til et gøre modstridende Interesser gældende, og giver et nyt Bevis for deres Ønske om at leve i Forstaaelse og fredelig Udvikling. Men dernæst har de utvivlsomt ogsaa en videregaaende Betydning for den mellemfolkelige Retsudvikling i det hele taget. De nordiske Landes hidtidige Virksomhed paa dette Omraade har nydt almindelig Anerkendelse, men for at denne Anerkendelse og den fremskredne Stilling, som